10/08/2020

Συνθήκη Σεβρών: Η Ελλάδα των «δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών»

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

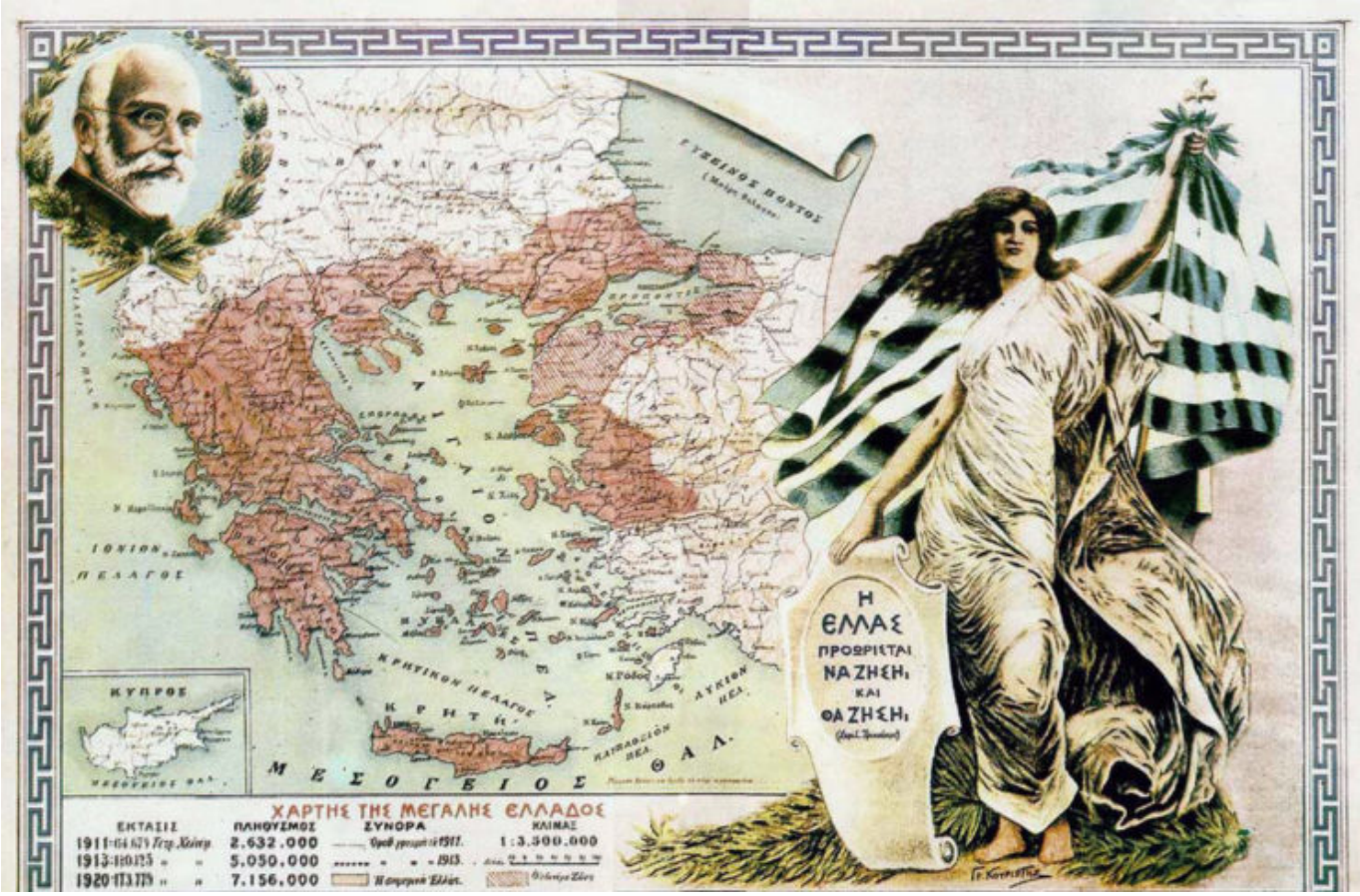

Η Συνθήκη των Σεβρών υπογράφηκε μεταξύ της ηττημένης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των μεγάλων δυνάμεων της Ευρώπης στις 10 Αυγουστου του 1920 (28 Ιουλίου με το παλαιό ημερολόγιο). Με τη Συνθήκη των Σεβρών, η οθωμανική αυτοκρατορία ουσιαστικά διαμελίστηκε και η Ελλάδα είχε τεράστια εδαφικά οφέλη.

Πρόκειται για ένα κείμενο που τελικά δεν εφαρμόστηκε ποτέ και για τους Τούρκους αποτελεί ακόμη και σήμερα μια οδυνηρή ήττα την οποία δεν ξεχνούν, κι ας μην εφαρμόστηκε ποτέ η συνθήκη.

Στην Ελλάδα παραχωρούνταν τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος και η ανατολική Θράκη μέχρι τη γραμμή της Τσατάλτζας κοντά στην Κωνσταντινούπολη. Η περιοχή της Σμύρνης έμενε υπό την ονομαστική επικυριαρχία του Σουλτάνου αλλά θα διοικούνταν από Έλληνα Αρμοστή ως εντολοδόχο των Συμμάχων, και θα μπορούσε

να προσαρτηθεί στην Ελλάδα μετά από πέντε χρόνια και ύστερα από δημοψήφισμα.

Το άρθρο 26 της Συνθήκης όριζε ακόμα ότι αν οι οθωμανικές αρχές δεν συναινούσαν στην εφαρμογή της, θα έχαναν την Κωνσταντινούπολη, την οποία θα μπορούσε να καταλάβει η Ελλάδα, κάτι το οποίο έντεχνα είχε προωθήσει ο Βενιζέλος.

Παράλληλα, η Βόρεια Ήπειρος ενσωματωνόταν στην Ελλάδα με το μυστικό Σύμφωνο Βενιζέλου – Τιττόνι. Η Ιταλία συμφώνησε ακόμα να παραχωρήσει τα Δωδεκάνησα (εκτός από τη Ρόδο και το Καστελλόριζο) στην Ελλάδα, και όταν η Βρετανία έδινε στο μέλλον την Κύπρο στην Ελλάδα, τότε (μετά από δημοψήφισμα) θα παραχωρούταν και αυτά τα νησιά (η συμφωνία ακυρώθηκε αργότερα από την Ιταλία το 1922).

Η ταπείνωση των Οθωμανών και η αντίδραση των Νεότουρκων Στη φημισμένη για τις πορσελάνες της πόλη Σέβρ, της Γαλλίας, οι συμμαχικές δυνάμεις εκπροσωπούμενες από το Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, Ιαπωνία, Ελλάδα, Αρμενία, Βέλγιο, Χετζάζ (τμήμα της σημερινής Σαουδικής Αραβίας), Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Γιουγκοσλαβία και Τσεχσλοβακία υπέγραψαν με τον Σουλτάνο Μεχμέτ Στ΄ τη συνθήκη ειρήνης που όμως απέρριψαν αμέσως οι Νεότουρκοι με αρχηγό τον Κεμάλ Ατατούρκ.

Η συνθήκη των Σεβρών δημιούργησε την Ελλάδα των «δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών». Το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας «ΕΜΠΡΟΣ» ήταν διθυραμβικό: «Ο κ. Βενιζέλος, δι’ υπερτάτης προσπάθειας, τα υπερπήδησεν ως όλα τα άλλα, όπως συμπληρώσει ένα αθάνατον θρίαμβον, διά τον οποίο όλοι οι Έλληνες σήμερον, εν μέσω των εκδηλώσεων της εξάλλου ταύτης χαράς, στρέφουν προς αυτόν ευγνωμόνως την σκέψιν και αισθάνονται την καρδία των παλλούσαν εκ της ιεροτέρας συγκινήσεως».

Η επιρροή του Βενιζέλου ήταν μεγάλη, απέναντι στους ηλικιωμένους ηγέτες της Βρετανίας, Γαλλίας, Ιταλίας και των ΗΠΑ, που ήταν και οι βασικοί πρωταγωνιστές που ποδηγετούσαν τους υπολοίπους και επέβαλαν τις αποφάσεις τους. Ιστορικοί χαρακτηρίζουν δυσανάλογη την επιρροή του Ελευθέριου Βενιζέλου με το μέγεθος της Ελλάδας. Είχε ακουστεί μάλιστα ότι «ένα παιδί κάνει ό,τι θέλει τέσσερις αμαθείς ανθρώπους κι ας εκπροσωπεί μια μικρή χώρα….”

Με πληροφορίες από τη Μηχανή του Χρόνου